

نقشه راه الگو

لزوم تبیین و طراحی «الگوی پیشرفت اسلامی ایرانی»

الگو محسوب می‌شود.

رهبری «الگو» را نقشه جامع تعریف کردند که باید چراغ راه و راهنما باشد و بدون تبیین و طراحی آن کشور و مسؤولان دچار سردرگمی می‌شوند و حرکت‌های متناقض ادامه خواهد یافت.

از دیگر نکات قابل تأمل در سخنان رهبری این است که این جلسات با ۳ هدف اصلی برگزار می‌شود: اول این که متفکران و اندیشه‌ورزان کشور خودشان را درگیر مسائل اساسی و کلان کشور کنند. دوم این که این مهم یعنی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت به یک فرهنگ و یک «گفتمان» ابتدا در میان نخبگان و سپس در بین عموم جامعه تبدیل شود؛ و هدف سوم این که بالاخره باید برای اداره کشور در ده‌ها سال آینده «ریل‌گذاری» کنیم و طراحی این الگو همان هدف‌گذاری حرکت‌های آینده برای پیشرفت کشور در عرصه‌های گوناگون است. بر همین اساس رهبری انجام این کار بزرگ را متعلق به اشخاص و مقامات ندانستند و تأکید کردند این کار همه است و همه مسؤولیت داریم.

نکته بعدی مورد تأکید رهبری در این باب این است که محصول این کار زودبازده نیست؛ یک سند فرادستی و فوق همه برنامه‌هاست که طراحی آن کار دولت‌ها و مجالس نیست و باید از ظرفیت‌های بالای فکری متفکران دانشگاه و حوزه و حتی آنان که اهل کار جمعی نیستند استفاده شود و نیروهای بالقوه را به فعلیت رساند.

قابل انعطاف بودن این الگو از دیگر نکات مورد اشاره رهبری است. ایشان تأکید کردند به هر صورت دنیای روز به روز نو شونده و شرایط زمانی، اقتضائات خاص خود را دارد. بنابراین این الگو علی‌رغم این که باید اهدافش مشخص باشد اما ممکن است راهبردهای اجرایی‌اش به اقتضای شرایط گوناگون تغییر پیدا کند و حک و اصلاح شود.

در طراحی این الگو همچنین پرهیز از شتابزدگی مورد تأکید رهبری قرار گرفته است. هرچند ایشان سرعت معقول را لازم دانستند.

استفاده از استعدادها و ظرفیت‌های موجود و شناخته‌شده و همچنین کشف استعدادها و ظرفیت‌های بالقوه و بلکه ناشناخته برای مشارکت در طراحی این الگو از دیگر نکات مورد تأکید رهبری است که باید به‌طور جدی موردنظر قرار بگیرد تا از حداکثر استعداد و ظرفیت فکری و علمی در طراحی این الگو استفاده شود که این کار خود نیازمند دقت نظر و ظرافت خاص و پی‌گیری‌های مجدانه است که باید در اولویت کاری قرار گیرد.

رهبری چهار عرصه اساسی که باید در الگوی پیشرفت مورد توجه قرار گیرد را چنین برشمردند: پیشرفت در عرصه زندگی، پیشرفت در تولید فکر، پیشرفت در تولید علم، پیشرفت در عرصه معنویت.

الف- عرصه زندگی که شامل عدالت، امنیت، حکومت، رفاه و... است. ب- پیشرفت در عرصه فکر، ایشان با اشاره به آیات قرآن تأکید بر این دارند که ما باید جامعه را به سمت یک جامعه متفکر حرکت دهیم که این امر از جامعه نخبگانی شروع می‌شود و به آحاد جامعه تسری می‌یابد. نکته حائز اهمیت این که رهبری ابزار تحقق این کار مهم را، آموزش و پرورش و رسانه‌ها دانسته‌اند. بنابراین دستگاه آموزش و پرورش کشور که بهترین اوقات و به اصطلاح زمان طلایی نونهالان،

کوروش شجاعی

«بدون نقشه جامع، دچار سردرگمی خواهیم شد. همچنان که در طول این سی سال، به حرکت‌های هفت و هشتی، بی‌هدف و زیگزاگ مبتلا بودیم و به این در و آن در زدیم. گاهی یک حرکتی را انجام دادیم، بعد گاهی ضد آن حرکت و متناقض با آن را. هم در زمینه فرهنگ، هم در زمینه اقتصاد و در زمینه‌های گوناگون.» طرح چنین مسائل و چالاتی در رسانه‌ها کار آسانی نیست اما وقتی که گوینده این جملات رهبر انقلاب باشند، هم می‌توان به انتشار آن اقدام کرد و هم می‌توان به دنبال مصادیق آن گشت و برای مردم و مسؤولان بازگو کرد؛ و از همه مهم‌تر این که به ضرورت کار بزرگی که رهبری پیشنهاد آن را دادند و کلید آن را زدند بیشتر می‌توان پی برد. ایشان در اولین جلسه اندیشه‌های راهبری با بیان این جملات خواستند توجه مسؤولان و مردم و بیش از دیگران اندیشه‌ورزان، متفکران و نخبگان دانشگاهی و جزوی را به ضرورت و لزوم تبیین و طراحی «الگوی پیشرفت اسلامی ایرانی» به عنوان سند فرادستی همه اسناد و قوانین و حتی چشم‌اندازهایی که برای پیشرفت کشور تعیین می‌شود جلب کنند. این که رهبری به این آشکاری بر متناقض بودن برخی حرکت‌ها و تصمیم‌های فرهنگی، اقتصادی و... تصریح کرده‌اند، مسأله کوچکی نیست که کسی بتواند از کنار آن بگذرد و باید به صراحت گفت که لااقل از این پس کم‌توجهی به ضرورت طراحی این الگو هیچ توجیهی ندارد. اما مروری بر آنچه رهبری در اولین نشست اندیشه‌های راهبردی با موضوع الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت بیان کردند و نوع نگاه ایشان به این مهم و دست‌بندی و اولویت‌بندی مسائل در این الگو، علاوه بر این که خود نقشه راهی روشن برای طراحی این نقشه جامع و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت محسوب می‌شود، ضرورت توجه جدی به طراحی این الگو را نیز دوصد چندان می‌کند.

جملات ابتدایی سخنان رهبری درباره زیگزاگی و حتی متناقض بودن برخی حرکت‌های انجام‌شده در مسائل گوناگون کشور، دلیل کاملاً روشنی بر ضرورت طراحی الگویی به عنوان نقشه راه پیشرفت کشور محسوب می‌شود.

همان‌طور که ایشان تأکید کردند استفاده از کلمه پیشرفت به جای «توسعه» با دقت و ظرافت انجام شده است؛ چرا که بر کلمه توسعه در فرهنگ و ادبیات رایج در جهان ممکن است مفاهیمی بار شده باشد و از آن فهمیده شود که موردنظر ما نباشد. بنابراین از کلمه پیشرفت که واژه‌ای فارسی و معنا و مفهوم آن روشن است استفاده شده است.

این که این الگو باید اسلامی باشد از آن جهت است که تکیه بر مفاهیم اسلامی است و غایات، اهداف، ارزش‌ها و شیوه کار همه از اسلام مایه خواهد گرفت و این افتخار ماست که از منابع اسلامی استفاده کنیم ولی این حرف اصلاً بدان معنی نیست که از علوم و دستاوردهای علمی جهانی خود را محروم کنیم.

در باب ایرانی بودن الگو نیز رهبری سخنان حاضران جلسه که ایرانی بودن الگو برگرفته از تمدن و فرهنگ و اقلیم و جغرافیای ایران است را امری مورد قبول دانستند و تأیید کردند اما نکته مورد تأکید ایشان این بود که این الگو توسط متفکران و اندیشه‌ورزان ایرانی طراحی می‌شود و این مهم‌ترین ویژگی در بحث ایرانی بودن